

OLUŞUM

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ EDİRNE ŞUBESİ YAYIN ORGANIDIR

YIL :2

TEMMUZ-AĞUSTOS-EYLÜL 1994

SAYI:7

633. TARİHİ KIRKPINAR GÜREŞLERİ VE ŞENLİKLERİ HAFTASI (18 Temmuz 1994-24 Temmuz 1994)

633. Kırkpınar Ağası
Oğuzhan BİLGİN

OLUŞUM

Üç ayda bir yayımlanır.

Yıl: 2 Temmuz-Ağustos-Eylül 1994 Sayı:7

Sahibi:

Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi
AdınaEnder BİLAR
Edirne Şube Başkanı

Yayın Kurulu

Av.Coşkun MOLLA-Erbil PROMET
Av.Naim BİLDİK- Av.Elif ÇELİK

Dizgi,Sayfa Düzeni:

T.K.D Edirne Şubesi Tesisleri

Baskı, Cilt:

ACAR MATBAACILIK A.Ş.
Tel: 577 69 96 - 518 24 49
İSTANBUL

Reklam Ücretleri:

Tam Sayfa: 5.000.000.-TL (renkli)
2.000.000.-TL (arka kapak)
1.000.000.-TL (iç sayfa)
500.000.-TL (yarım sayfa)

Yıllık Abone Bedeli:

120.000.-TL & Kuruluşlara: 160.000.-TL

Banka Hesap No:

T.C Ziraat Bankası Edirne
Şubesi 219061 nolu hesap

İsteme Adresi:

Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi
Kooperatif Evleri Trakya Birlik İlköğretim Okulu
yanı 22030 / EDİRNE

Tel :0-284-225 55 01

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarına
aittir. Gönderilen yazılar yayınlansın veya
yayınlanmasın geri verilmez.

İÇİNDEKİLER

Konu	Sayfa
Başlarken	3
633.Tarihi KIRKPINAR Güreşleri.....	4
"Kitap,Kütüphane ve Okuma " İle İlgili Öykü Yazma Yarışmasında Mansiyon Kazanan Öykü Yeni Ufuklar	9
Kendimiz İçin	12
Bir Seçim Öncesi Anısı	13
Şiir/Kırkpınar'da Edirne.....	14
Karasabandan Tetrise	15

OKUMAK Gelişmektir.

BAŞLARKEN....

Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne Şubesi olarak "OLUŞUM" adı altında üç ayda bir yayınladığımız süreli yayının 7. sayısını çıkartabilmenin mutluluğu içindeyiz. Hele hele bu mutluluğumuz diğer illerde görev yapan kütüphane çalışanlarından dergimize yazıların geldiğini gördükçe daha da artmaktadır.

Dergimizin bu sayısında tarihi, doğal ve kültürel zenginlikleriyle önemli kentlerimizden biri olan sehrad kenti Edirnemizde 18-24 Temmuz 1994 tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan «633. Tarihi KIRKPINAR Güreşleri ve Şenlikleri Haftası» ile ilgili Tarihi Kültür etkinliğine de yer verdik.

633 yıl önce başlayan ve Türk tarihi içinde yerini ve önemini koruyan Tarihi Kırkpınar Güreşleri mertliğin ve yiğitliğin mücadele ettiği bir spor dalıdır.

Kırkpınar Edirne'mizin Tarihi gururu ve onurudur.

Kırkpınar ağası Sayın Oğuzhan BİLGİN'in ilimize gelecek olan kişilere derneğimizin yayınlamış olduğu Edirne ile ilgili kitaplardan hediye etme isteği, Kırkpınar Ağa'sının kültüre verdiği önemi bir kez daha kanıtlamıştır. Kırkpınar ağası bu hareketi ile hem ilimize gelecek misafirlere Edirne'mizin Tarihi kültürünü tanıttak hemde bizlere yapmış olduğumuz bu kültürel etkinliklerde küçükde olsa bir katkı sağlayacaktır. Sayın Oğuzhan BİLGİN'e vermiş olduğu bu hizmetten dolayı tüm meslektaşlarım adına teşekkür ediyorum.

Yapmış olduğumuz yayıncılık faaliyetlerimize Dr.Rıfat Osman'ın yazdığı "Edirne Rehnüması" adlı eseri ile devam ediyoruz. Derneğimizin 15. yayını olarak çıkan bu yapıt Dr.Ratip Kazancıgil tarafından günümüz yazı ve diline çevrilerek siz kitapsever dostlarımıza kazandırılmıştır.

Dergimizin diğer sayılarında, başka kültürel etkinliklerde buluşmak dileğiyle..

Ender BİLAR
Edirne Şube Başkanı

633. TARİHİ KIRKPINAR GÜREŞLERİ

Gür KARASU*

YAĞLI GÜREŞLER VE GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

Mustafa Kemal Atatürk'ün güreş sporuna büyük sevgisi vardı. Kendi himayelerinde Ankara'da güreşler yapılması için Çocuk Esirgeme Kurumu'nu görevlendirmekteydi. 1931 yılında kurumun organize ettiği güreşlerde Kurtdereli Mehmet Pehlivan'da hakem olarak bulunmuştu. Bu güreşler Mustafa Kemal'in çok hoşuna gitmiş ve yanındakilere "Türk Güreşinin Üzerine Eğilin" diyerek öneride bulunmuştu.

Bu güreşlerde Kurtdereli Mehmet Pehlivanın şahsına yazdığı hem ona hem de Türk güreş sporu için bir düstur olan şu mektubu yazmıştır.

15 Kasım 1931

Ankara

Kurtdereli Mehmet Pehlivan.

Seni cihanda ün salmış bir Türk Pehlivanı olarak tanıdım. Parlak muvaffakiyetlerinin sırrını şu sözlerle izah ettiğini öğrendim. "Ben her güreşte arkamda Türk Milletinin bulunduğunu ve millet şerefini düşünüyorum."

Bu dediğini en az yaptıkların kadar begendim. Onun için senin bu değerli sözünü Türk sporcularına bir meslek düsturu olarak kaydediyorum. Bununla senden ve sözlerinden ne kadar çok memnun olduğumu anlarsın. Çoluk, çocuğun için sana ufak bir armağan gönderiyorum. O, bu mektubumla beraberdir. Pehlivan, ömrünün tam sağlıklı uzun sürmesini dilerim.

GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

1- KIRKPINAR GÜREŞLERİNİN TARİHÇESİ

Güreş, geleneksel Türk sporları içinde ön sıralarda yer alan ve yağlı güreşlerle gelenekselliğini sürdüren bir spor türüdür.

*Edirne İl Kültür Müdürü

Kırkpınar güreşleri ile de bu geleneksellik devam etmekte ve devam ettirilmeye çalışılmaktadır.

Edirne'nin 1361 yılında fethinden önce, Anadolu'da bulunan Osmanlılar, Orhan Gazi devrinde oğlu Süleyman Paşa komutasında 1356-1357 yıllarında Rumeli'ye geçerler. Burada yaptıkları akınlar sırasında savaş yapmadıkları ve mola verdikleri günlerde zamanlarını aralarında çeşitli sporlar yaparak değerlendirirlerdi. Birkeresinde güreşe tutuşan 40 yiğit içinden ikisi tutuştukları güreşi gece yarısına dek sürdürdükleri halde sonuçlandıramazlar ve ikisi de güreştikleri yerde can verirler. Arkadaşları bu iki yiğidi güreş yaptıkları yerde bulunan bir incir ağacının altına gömdükten sonra Edirne'ye doğru akınlarına devam ederler. Edirne'nin fethinden sonra Ahırköy çayırlığına geldiklerinde, o incir ağacının civarında billur kaynaklı bir suyun Kırkpınar çayırlığına doğru aktığını görmüşler, bu nedenle de "Kırkdı bunlar. Bu yakaya ilk ayak basanlardır bunlar" diyerek o yere Kırkpınar demişlerdir.

I. Murad Edirne'nin alınmasından sonra, Edirne'de bir güreşçiler tekkesi kurmuş ve bundan böyle her sene güreş yapılması bir gelenek haline gelmiştir.

Kırkpınar, Edirne'yi Ortaköy'e bağlayan 35 km.lik yolun üzerinde, Simavina (Samona) ile Sarı Hızır Köyleri arasında bulunan ve Balkan savaşından sonra (1913) Yunanistan'a bırakılan Nazif Ağa tarlası denilen çimenlik bir yerin adıdır. Bu yerin bir tarafı Topçu Ali Ağa'nın tarlası, bir tarafı çayırılık, bir tarafı Tikioğlu (Totioğlu) Recep Ağa'nın tarlası, bir tarafı Çilingiroğlu'nun sebze bahçesi ve bir tarafı da Kırklar Çeşmesidir. Bu yiğitleri anmak ve güreş geleneğini sürdürmek için de güreşler 1923-1924 tarihlerinden itibaren Edirne'nin "Sarayı" denilen yöresinde yapılmaya başlanmıştır.

2- YAĞLI GÜREŞ KAİDELERİ:

Kırkpınar güreşleri tarihi değer taşıyan en önemli bir spor dalı ve yarışmasıdır.

Şu bir gerçektir ki, yağlı güreşlerin yapıldığı ilk yıllarda bir süre söz konusu değildi ve kıran kırana güreşler saatlerce sürerdi.

Bu günkü güreşlerde, ufak tefek ayrıntılar görülürse de eskisinden pek farkı bulunmamaktadır. Ve eskisinin yaşatılmasına itina gösterilmektedir.

Kırkpınar güreşlerine gün geçtikçe artan ilgi nedeniyle katılan güreşçi sayısının artması karşısında bazı kaidelerin değiştirilmesi ve süre kısıtlanması konulması bir zorunluluk haline gelmiştir.

Güreş yarışmaları Baş, Başaltı, Büyük-Orta, Küçük-Orta, Deste (Ayak) ve teşvik boyu kategori üzerinden yapılmakta olup, bunlar ayrıca pehlivan sayısının çokluğuna göre de Boylara ayrılmaktadır. Baş, Başaltı, Büyük Orta, Küçük Orta- Büyük Boy, Küçük Orta- Küçük Boy, Deste Büyük Boy, Deste Orta Boy, Deste Küçük Boy ve Tozkoparan gibi.

15 Mayıs 1991 yılında yayınlanan "Yağlı Güreş Yönetmeliği" uyarınca güreşçiler kur'a ile eşleşirler. Teşvik Boyundan Büyük Orta Boyuna kadar olan (Büyük Orta Hariç) sıkletteki güreşçilerin yarışma süreleri yarım saat, Büyük Orta, Başaltı ve Baş Boyu güreşlerinde ise bir saat olarak sınırlandırılmış olup, bu süre sonunda yenilemeyenlere, meydan baş hakemi 10 dakika puan güreşi yaptırır, kule hakemleri sonucun belirlenmesine yardımcı olurlar.

Bir saatlik güreş sırasında pasif ve faullü güreşi nedeniyle üç ihtar alan güreşçi yenik ilân edilir. Üç ihtardan daha az ihtarlar, puan güreşinde dikkate alınır.

Yağlanan pehlivanlar tek sıralı safta saha kenarına yakın olarak dizilir, rakipleri ile el ele tutuşurlar, güreş duasını dinlerler ve peşreve başlarlar.

Peşrev, yağlı güreşlerin folklorik ve geleneksel özelliklerinden biri, önemli ve vazgeçilmez bir uygulamasıdır. Adabına ve geleneksel kurallarına uyarak en az beş dakika süre ile yapılır. En iyi peşrev yapan pehlivana ödül verilir.

3- YAĞLI GÜREŞLERDE OYUNLAR:

Evliya Çelebi seyahatnamesinde de anlatıldığı gibi kesme, şirasi, kesebend, ters çekme, piş kabzu, yanbaşa, serkelle, cezayir sarması, boğma, karakuş gibi eski güreş oyunlarının yanında künde atmak, ters sarma, ters şak, ters kepçe, paça kasnaktan savurma, sarma, dış kazıkta gerdane, elense, tırpan, çift çaprazda, burun kakması, boyunduruk, karşılıklı paça kasnak, gibi yaklaşık 33 güreş oyunu vardır.

4- YAĞLI GÜREŞ AĞALIĞI:

Şimdilerde ağa seçiminde geleneksel kurallar işlememektedir. Artık para sözkonusu olmuştur. Önceleri ise; yörede sözü geçen saygınlığı olan, hali vakti yerinde olan kişiler belirlenir, seçilen adaylar iyi niyete ve karşılıklı anlayışa dayalı olarak aralarında bir kişiyi seçerler. Güreşlerin bitim günü bir kuzu artırma ile satışa çıkarılır adaylar kısa bir arttırma yaparlar ve kuzu daha önce belirlenen aday önüne bırakılır ve Ağa seçilmiş olur.

Ağa tarafından güreşe davet edilenler, Ağa'ya yardım olarak ya para ya da tavuk, kuzu, düve gibi mal yardımıyla bulunurlardı. Ağa pehlivanları güreşe davet eder, yarışmaları düzenler, konukları ağırlar ve ödülleri verir.

AĞALIK İLE İLGİLİ MANİLER:

Ağalık verme ile
Beylik kalma ile
Efendilik Sülâleden gelir.

Ağa dediğin Ağcaz olmalı
Altına atacak döşegi,
Üstüne binecek eşegi
İki karısı, beş, on sarısı
İki karık bağla, beş, on anısı olmalı,

Kandilimin ipi telden
Yağ elden, kafası kelden,
Avlusu çitten, iten köpekten
Ağa olmaz.

5- GÜREŞLERİN BAŞLAMASI:

Kırkpınar güreşlerine ayrılan bir haftalık sürede ilk dört günde çeşitli Eğlenceler, Konserler, Halk Oyunları gösterileri düzenlenmekte, bu arada güreşlere katılacak güreşçilerin kayıtları yapılarak, güreşlerin başlangıcı olan haftanın son üç gününe hazırlık yapılmaktadır. Eskiden güreşlerin ilk günlerinde at koşuları, merkep ve çuval yarışmaları yapılmaktaydı.

Davetliler güreşlere, eski bir geleneğe uyularak kırmızı dipli mumla davet edilirler. (önceleri kırmızı dipli balmumu) Sahaya çeşitli eğlence yerleri ile birlikte satıcılar için dükkânlar ve teşhir yerleri yapılır. Kırkpınar Ağası'nın eskiden padişahların av sahası olan Tavuk Ormanında vereceği yemeğin hazırlıkları da sürdürülürdü.

Güreşlerin başlangıcının ilk günü olan cuma günü, tüm güreşçiler pehlivanlar mezarlığını ziyaret ettikten sonra, Selimiye Camiinde okutulan Mevlüt'den sonra Sarayı'ya gidilerek küçük boylardan itibaren cazgırın duası ile güreşleri başlatırlar.

Cazgırlık Kırkpınar'da ki önemli görevlerden biridir. Cazgırın bütün güreşçileri yakından tanınması, Kırkpınar'a gelmeden önce yaptığı güreşleri bilmesi duaları ve manileri okurken, eşlendirilen pehlivanların kuvvetli yönlerini söyleyerek hasmını uyarması gerekir. Cazgırın sesinin gür olması ve dua kurallarına uygun biçimde mısralar düzmesi gereken özelliklerdendir.

Ünlü cazgırlar arasında, Edirne Ayşekadın Camii eski imamı Sadık Hoca (Atılğan), Şirin Mustafa sayılabilir.

Cazgırların okudukları dua ve salâvatlardan bazıları şunlardır:
Allah Allah İllallah.
Erler çıktı meydana,
Biri birinden merdane,
Biri ak, biri kara,
Mevlâm her birine kavvet vere.
Bu meydan er meydanıdır,
Nice koç yiğitler bu meydandan geçti,
Acı tatlı suyun içip göçtü.
Atlar gibi tepişin,
Arslanlar gibi kapışın.
Ya Muhammed, Ya Ali,
Pehlivanların piri Hazret-i Hamza Veli,
Dellal çıksın aradan,
Hepsine kuvvet versin yaradan.
Pehlivan Pehlivan,
İşte meydan, işte pehlivan,
Güreş edenlere yardım eder Hazret-i Yaradan.
Hani Ali, Hani Veli,
Pirimiz, üstadımız Hazret-i Hamzadır belli.
Karşıdan gelir kır at, Kanatları kat kat,
Gönderelim Hazret-i Muhammed'e Salâvat.
Allah Allah İllallah,
Hepbirlikte pehlivanlarımızı,
Alkışlarla diyelim maşallah.

Allah Allah İllallah,
Hayırlar gele inşallah,
Pirimiz Hamza pehlivan,
Aslımız neslimiz pehlivan

İki yiğit çıkmış meydana,
Birbirinden merdane,
Biri here, biri kara,
İkisinin de zoru para.

Alta geldim diye erinme,
Üste çıktım diye şişinme,
Alta gelersen apış,
Üste çıkarsan yapış.

Vur sarmayı künden at,
Gönder Muhammed'e Salâvat,
Seyirttim gittim pınara,
Allah her ikinizin de işini unara.

Alta düştü diye üzülme,
Üste çıktım diye sevinme,
Alta düşersen apış,
Üste çıkarsan paça kazıktan yapış.

Pehlivan, pehlivan
İşte meydan, işte pehlivan,
Analar çeker zahmeti
Babalar bilir kıymeti
Hepimiz Muhammed'in ümmeti.
Gurur duyup göğsümüzü kabartan
Türk gücünü kıt'alara tanıtan,
Marşımızı defalarca dinleten
O yiğitler nerde, nerde kaldı o güreş
Yaşar'lar, Celal'ler, Gazanfer, Ali,
Minderde yenemezdi kimse Türkleri,
Yıllarca alkışladı dünya bizleri
Neden unutuldu bilmemki güreş
Şansa kur'aya bırakma işi
Hatır için vermezler, altın gümüşü,
Hamit Kaplan, Dağıstanlı, Akbaş'ı
Hatırlayıp öyle yapın güreşi

Zengin babayı hayırsız evlât batırır,
Fakir kocayı süslü avrat batırır,
Haylaz çiftçiyi kuru inat batırır
Pehlivan sende hazırlanmamışsan
Rakibin seni sırt aşağı yatırır.

Söğüt dalından odun olmaz
Her kızdaki kadın olmaz
Her ananın doğurduğundan
Pehlivan olmaz.

Arabistan'dan getirdik aşı, hurmayı.
Mehterler çalar davulla zurnayı
Şahinde küçüktür ama
Gökten indirir turnayı.
Korkma pehlivan korkma meydan senindir.
Allah Allah illallah alkışlarla diyelim
Pehlivanlara maşallah.

İstanbul'dan gelir tatar
İnci alıp, cevahir satar,

Pehlivan dediğin, rakibini
Ahmet ağanın donbayı olsa atar.
Bazı sirkelerin dibine çökmüştür tortusu,
Varolsun dünya yüzünde kahraman Türk Ordusu.

İki yiğit çıktı meydana
Her ikisi de birdirinden merdane.
Biri hare (here), biri kare,
Avrupa sarayı yıkıldı oldu harap
Kaptan kafa hükmetti parmaksız koca arap
Ona bile kalmadı bu meydan
Sizede kalmaz bu meydan

Her zaman güreşler
Aynı mevsimde başlar,

Varolsun bu güreşleri
Seyreden Vatandaşlar.

Ağustos ayında ekilen darıdan
Oğul vermeyen arıdan
Sabahları kocasından sonra
kalkan karıdan hayır gelmez
Her yigitten de pehlivan olmaz.

Allah Allah İllallah
Sekiz Türk arslanı çıktı meydana,
Birbirinden merdane.
Alta düştüm diye yerinme,
üste çıktım diye sevinme,
Çapraz gireyim deme, yan baş atar,
Sarma, künde yapayım deme kılçık yapar.
Pehlivan düşünme, yüce Allah'ına
Daima dua et millette üstadına.
Dünyaya geldik ayrı ayrı anadan,
Kimimiz Rumeli'den, kimimiz Anadolu'dan?
Pehlivanlar biliniz,
Hazret-i Hamza'dır üstadımız, pirimiz.
Pehlivan, pehlivan
Allah'ına güvenerek gir meydana,
Çetin ol, metin ol güreş merdane.

Kırım'dan gelir tatar, tozu dumana katar,
Hasmın kaparsa künde, manda olsan atar.
Söğüt dalından odun olmaz,
Her yigitten pehlivan olmaz,
Karşıkı dağdan aldım rengini,
Araya araya buldum hepinizin dengini.
At gibi yarışın, koç gibi tokuşun,
Koyun gibi meleşin, kardeş gibi güreşin.
Biri ak, biri kara, Hazret-i Hamza çıktı nura,
Ben çıkıyorum aradan, Allah sizleri kayıra.

Deste Güreşleri İçin Söylenen Dua:

Vatanımıza, milletimize, ordumuza,
Yurdumuza gözdiken düşmanları taşlarız
Halkın inayetiyle euzu besmeleyle
Bugün güreşlere başlarız
Şarki, türkü girerse besteye,
Gördüğünüz pehlivanlar
Güreş yapacaklar desteye.
Pehlivan, Pehlivan
Hoş geldiniz safalar getirdiniz,
Pirler meydanına şeref verdiniz.
Tarihi Kırkpınar güreş sahasına
Hani Ali, hani Veli, hani Kurtdereli?
Pirimiz, üstadımız Hazreti Hamza
Peygamberimiz muhammet Mustafa
Allah, Allah İllallah

Hep beraber alkışlarla diyelim maşallah.

Küçük Orta Pehlivanlar İçin Söylenen Mani:

Türk milletinin saygısı vardır ATA'ya,
Gördüğün pehlivanlar
Güreş yapacaklar küçük ortaya,

Büyük Orta Pehlivanlar İçin Söylenen Mani:

Bazı insanlar güreşleri izlemek üzere
Kimisi araba ile, kimisi yaya,
Gördüğünüz yiğit aslanlar
Güreş yapacaklar büyük ortaya.

Başaltı Pehlivanları İçin Söylenen Mani:

Milli piyangodan bir bilet al,
Güven talihine bahtına,
Geleceğin başpehlivanları
Güreş yapacaklar başaltına.

Baş Güreşleri İçin Söylenen Maniler:

Er meydanındaki güreşleri izlemek üzere
Buraya geldiniz koşakosa,
Gördüğünüz koç yiğitler
Güreş yapacaklar Baş'a

Bir gün olur senin de yazılır.
İsmi mezar taşına,
Baş pehlivanlar euzu besmele ile
Soyunarak kazan başına.

Cenabı Hak kimseye
Vermesin İletti,
Varol dünya yüzünde
Kahraman Türk Milleti.

KIRKPINAR AĞALARI

KIRKPINAR BAŞ PEHLİVANLARI

Kel Aliço (26 sene Kırkpinar birinciliğini korumuştur.)
 Koca Yusuf
 Adalı Halil
 Hergeleci İbrahim
 Kavalalı Çolak Mümin Molla
 Katrancı Halil
 Çömlek Köylü Kara Murat
 Silivrilili Molla İzzet
 Çatalcalı Nakkaş Eyüp
 Yenici Mehmet
 Kızılcıklı Mahmut
 Kurtdereli Mehmet Pehlivan
 Gerdellili Himmet Pehlivan
 Arnavut Benli Abdullah (1924)
 Geçkinlili Yusuf Pehlivan (1925)
 Çömlek Köylü Kara Emin (1926)
 Manisalı Rifat (1927)
 Mandıralı Kayıkçıoğlu Ahmet (1928)
 Gostivarlı Mülâyim Pehlivan (1929)
 Bandırmalı Kara Ali (Acar) (1930-1933)
 Mülâyim ile Tekirdağlı Hüseyin Berabere (1934)
 Tekirdağlı Hüseyin (Alkaya) (1935-1942)
 Babaeskili İbrahim (1943,1945)
 Hayrabolulu Süleyman (1944)
 Babaeskili Mustafa (1948)
 Sındırgılı Şerif (1946,1949)
 Düzceli Çolak İsmail ve Hayrabolulu Süleyman
 berabere (1947)
 İrfan Atan (1951-1953,1955)
 Balıkesirli Tarzan Mehmet (1952)
 Hasan Acar (1957)
 İbrahim Karabacak (1954,1956,1959,1960)
 Adil Atan (1958)
 Adapazarlı Sezai Kanmaz (1963)
 Mehmet Ali Yağcı ve Kara Ali ile birlikte birinci (1962)
 Kara Ali (1965)
 Ordulu Mustafa Bük (1966-1968 ve Altın Kemer)
 Babaeskili Nazmi Uzun (1969)
 (Aydın Demir ile Kara Ali yenilemedi. 1970)
 Hasan Şahin (1971)
 Arap Mustafa (Yıldız) (1972)
 Ordulu Davut Yılmaz (1973)
 Kara Ali (Çelik) (1974)
 Kırkpinar Güreşleri Yarında Kaldı. (1975)
 Aydın Demir (1976-1978 ve Altın Kemer)
 Sabri Acar (1979)
 Mehmet Güçlü (1980)
 Arap Mustafa (Yıldız)(1981)
 Hüseyin Çokal (1982-1984 ve Altın Kemer)
 Sabri Acar (1985)
 İbrahim Gümüş (1986)
 Recep Kılıç (1987)
 Recep Gürbüz (1988)
 Saffet Kayalı (1989)
 Ahmet Taşçı (1990-1991-1992)Altın Kemer
 Ahmet Taşçı (1993)

- 1-Karacaköylü Murad Şener (1950,1951,1952)
- 2-İbrahim Bildik (Edirne) (1953)
- 3-Yaşar Yardımcı (Edirne) (1954)
- 4-Şöfor Mehmet Çardaktan (Edirne) (1955)
- 5-Tornacı Hüseyin Özakıncı (Edirne) (1956)
- 6-Nurettin Manyas (Edirne) (1957)
- 7-Ahmet Merter (Ahuköylü) (1958,1959)
- 8-Salim Doğramacılar (Edirne) (1960)
- 9-Hilmi Atakan (Edirne) (1961)
- 10-Muhittin Ağaoğulları (Edirne) (1962)
- 11-Ali Rıza Keleşoğlu (İstanbul) (1963)
- 12-Hasan Vatan (Edirne) (1964)
- 13-Hakkı Meriç (Edirne) (1965)
- 14-Gazanfer Bilge (Karamürsel) (1966,1967)
- 15-Süleyman Şahin (Çanakkale) (1968)
- 16-Gazanfer Bilge yerine Muzafer Bilge (1969)
- 17-Celâl Hacı Eyüboğlu (1970)
- 18-Doğan Görkey (Babaeski) (1971)
- 19-Hamit Kaplan (1972)
- 20-Şevki Akay (1973)
- 21-Zülfü Karabulut (İstanbul) (1974-1975)
- 22-Fethi Atan (Adapazarı) (1976)
- 23-Sabahattin Tekcan (Tekirdağ) (1977)
- 24-Süleyman Özmercan (Bandırma) (1978)
- 25-Cemal Pul (İstanbul) (1979)
- 26-Mehmet İriş (Edirne) (1980)
- 27-Ali Aran (Edirne) (1981)
- 28-Ali Ayağ (Edirne) (1982-1983)
- 29-Mustafa Bilgin (Edirne) (1984-1985)
- 30-Halil Kılıçoğlu (1986)
- 31-Hasbi Menteşoğlu (Samsun) (1987)
- 32-İbrahim Çayla (Bursa) (1988)
- 33-Kemal Özkan (İstanbul) (1989)
- 34-Murat Köse (Çanakkale) (1990)
- 35-Alper Yazoğlu(Bayburt) (1991-1992-1993)
Gümüş Kemer
- 36-Oğuzhan Bilgin (Edirne) (1994)

"Kitap,Okuma ve Kütüphane" konulu Öykü Yazma Yarışmasında
 Mansiyon Kazanan Öykü;

YENİ UFUKLAR

Mehmet DEMİRKIRAN

Bu yıl bahar erken gelmişti. Selviler Köyü'ne. Dallar meyveye durup, rengârenk çiçeklerle bezenmiş, yaylaya çıkan patika yolu başaklardan görünmez olmuştu. İncesu ırmağı ise üzerine sarkan ağaç dalları ve tahta köprüsüyle çocukların oyun yeri idi yine.

Çocuklar kasaba yolundan gelen postacıyı görünce hemen etrafını çevirip kendilerine mektup verilmesini beklediler. Selviler köyü'nün onüç yıllık postacısı ise mektupları çocuklara dağıtırmaya okadar alışmıştı ki, yine öyle yaptı.

"Evet çocuklar, bu Ahmet Ağa'ya, bu Veysel Dayı'ya, bu Şerife Bacı'ya ve buda Yusuf Emmi'ye. Hadi bakalım göreyim sizi!.."

Mektupları ayrı ayrı çocuklara verip. köy kahvesine doğru yoladı. Çocuklarsa dört bir yana dağılıp bağıra çağıra mektupları yerlerine ulaştırmaya koyuldular.

Metin soluk soluğa kalmış ve nihayet Şerife Bacı'nın oğlu Hasan'ı görünce;

"Hasan Abi... Mektup..." diyebilmişti.

"Tamam Metin, sağol, gel sana annemin yaptığı kekten vereyim.."

Metin keki yer yemez, yorgunluğunu unutup tekrar ırmağa doğru koşmaya başladı.

Hasan, ailenin ortanca çocuğuydu. Babasını iki yıl önce kaybetmişlerdi. Abisi Ankara'da amcasının yanında kalıp, çalışarak para yolluyordu. Kız kardeşi Elif ise henüz onbir yaşındaydı ve ilkokul dördüncü sınıfa gidiyordu.

Mektup abisindendi. Bahçede çamaşır yıkayan anasının yanına varıp, okumaya başladı. Anasının gözleri daha mektubu görür görmez buğulanmış,

dinlerkende inci gibi yaşlar önündeki çamaşırın üzerine dökülmeye başlamıştı.

"Sevgili Anacığım,

Mektubuma elini hürmet ve hasretle öperek başlıyorum. Umarım sağlığını yerindedir. Beni merak etmeyin sakın. Amcam beni, çalıştığı fabrikaya aldırıldı. Maaşım önceki işimden daha iyi olacağı için size bundan böyle daha fazla para yollayabileceğim. Anacığım, sakın kendini fazla yorma, işleri olduğu kadarına bırak. Elif'in dersleri nasıl? Ona bu kez gelirken istediği bebeği mutlaka getireceğim. Elif'imın gözlerinden öpüyorum. Hasan, kardeşim, sen nasılsın? kendine iyi bak olurmu, şu an evin reisi sensin. Babamı kaybettiğimizden beri bütün yük senin üstüne bindi. En çokta seni okutamadığımıza yanıyorum. Oysaki ne kadar seviyorsun, isteklisin biliyorum. Bundan sonra sana kitaplar yollayacağım kardeşim. Şu an ne kadar sevindiğini tahmin edebiliyorum. En yakın zamanda yollamaya söz veriyorum.

Anacığım mektubu çay molasında, fabrikada yazıyorum, o yüzden kısa kesmek zorundayım. Size burda çektiğim bir resmimi yolluyorum. Bu arada amcamında selamı var.

Şimdilik sağlıklı kalın Ahmet"

Hasan, zarfın içinden çıkan resmi anasına uzattı. Anası alır almaz öpüp koklamaya başladı.

"Hiç ben seni o gurbet ellere yollarmıydım aslanoglum. Baban sağ olsaydı... yollarmıydım."

Hasan'ın gözleri anası gibi hüzünlenmekten değil ama sevinçten dolu dolu olmuştu. Artık onunda kitapları olacaktı. Gerçi Elif'in öğretmeni okuması için kitap veriyordu ama bitince geri yolluyordu.

Hemen tezelden, ufakta olsa kendine bir kitaplık yapmalıydı. Çünkü yakında gelecek olan kitapları koymaya yeri yoktu. Anası resmi karşısına koyup, çamaşıra devam ederken Hasan'da doğru ahıra koştu, orada biriki büyük tahta parçası olacaktı. Koyunların ve kuzuların arasından geçerken bir yandanda kitaplığı nasıl yapacağını tasarlıyordu. Öyle dalmıştı ki, kuzulardan birinin ayağına bastığını, ancak yavrunun feryadıyla kendine gelince farkedebildi. Ayağın kırılmasından korktuysada, eğilip bakınca birşey olmadığını anlayarak rahatladı. Tahtaları alıp dışarı çıktı. Önce istediği uzunlukta kesip çiviledi, sonrada çitlerden artakalan boyayla bir güzel boyayıp, kurumaya bıraktı.

Elif'i almaya okula doğru ilerlerken, kardeşinin karşıdan gelmekte olduğunu fark edince, geciktirdiğini anladı. Çocuklar çoktan dağılmışlardı bile. Elif gelir gelmez elindeki kitabı abisine uzattı.

"Abi, öğretmenim bunu sana yolladı, istediğin zaman geri verebilirsin."

"Kaybolan Yıllar" isimli bir romandı bu. Evlerine doğru adım adım yolaldılar.

Akşam Elif ile anası uyuyunca, gaz lambasını yanına alıp okumaya başladı romanı. Her kitap okuyuşunda yeni bir okyanusa açılıyor gibiydi, hiç bitmesin isterdi. "Kaybolan yıllar", köyden kente gelip, yanlış yollara sapan bir gencin hayat hikâyesiydi. Sayfalar birbirini kovaladıkça iyice dalıyordu kitaba. Aklına abisi geldi biran, içine bir korku düştü. Roman kahramanı ile abisini özleştirdiği için şüphelerle boğuşur buldu kendini lakin abisine güveni sonsuzdu, bu yüzden şüphelerinde yersiz olduğunu düşünerek, korkularından çabuk sıyrıldı. Okuduğu her kitapla kendi yaşantısı arasında kıyas yapar, doğruları bulmaya çalışırdı. Adeta kitaplar onun hayat okuluydu. Biriki sayfa daha okuyunca, uykusu ağır bastı. Kapatmadan önce bulunduğu sayfayı bitirmek istediysede, gözkapakları iyice düşmeye başlayınca vazgeçip, yastığının altına koydu ve lambaya üfleterek derin bir uykuya daldı.

Şafak vakti horozun sesiyle uyandı. Selviler Köyü'nde, bu saatlere insanlar tarlaya giderlerdi. Hasanlar babası öldüğünden beri gitmiyorlardı. Hasan koyunlarla uğraşıyordu, anası ise oldukça yaşlı sayılırdı artık, evin işine ancak güç yetiriyordu.

O yüzden ellerindeki tarlayı satmayı tercih etmişlerdi.

Hasan kitabını ve anasının hazırladığı yiyecek çıkışıyla kavalını da alarak, koyunları otlatmaya çıkardı. Yaylaya çıktığında acıktığını hissedip koca çınarın altına oturdu ve çıkışını açıp, kahvaltısını yaptıktan sonra kitabını kaldığı yerden okumaya başladı. Romanın akışına kendini öyle kaptırmıştı ki, koyunların dağıldıklarını geç farkettili. Hemen kavalını çıkarıp tatlı bir nâme tutturdu. Bu sese alışmış olan koyunlar ağır ağır çınara doğru toplanmaya başladılar. Tekrar kitaba dönüp, okumaya devam etti. Saatler sonra güneşin ışınlarının tam yukardan geldiğini ve terlemiş olduğunu hissetti, öğlen olmuştu. Kaval çalarak, koyunlar arkada, o önde, ağır ağır incesu'ya doğru yolaldılar. Koyunlar suyu kanana kadar içerken, Hasan öğle yemeğini yeyip, olduğu yere uzanarak derin düşüncelere daldı. Babasının yokluğunu hissetti biran. Ailece yıkılmışlardı babasını kaybettiklerinde. Özellikle anası ondan sonra eski gücünü toplayamamıştı bir daha. Bir traktör kazasıydı. Tarlayı satmalarının bir sebebidir buydu. Anası oğullarının tarla ile uğraşıp, traktör kullanmasını istememişti. Bu düşüncelerden sıyrılıp tekrar kitabı okumaya koyuldu. Hayattaki tek dostu, tek sırdaşı kitaplardı. Havanın kararmaya başladığını zor farkettili. Koyunları toplayıp saydıktan sonra ağır ağır evlerine doğru yola koyuldu. Anası koyunları sağdıktan sonra beraber akşam yemeği yediler. Elif hemen uyuyakaldı, okulda fazla yorulmuş olacaktı. Anası ise sofrayı kaldırdıktan sonra Elif'in önlüğünün sökülük yerini dikmeye koyuldu. Hasan tam abisine mektup yazmaya hazırlanmıştı ki kapı hızla biriki defa vuruldu, dışardan sesi gelen, komşuları Hatice Bacı'ydı:

"Şerife Ana koş! İbrahim fenalaştı!"

Anası hemen yardıma koştu. Hasan, Elif evde yalnız olduğu için, uyanıp korkar düşüncesiyle evde kalıp mektup yazmaya koyuldu. Abisine Elif'in derslerinden, anasından, koyunlardan ve kitaplardan bahsetti. Bitirmek üzereyken anası geldi.

"İbrahim havâle geçirdi yine, doktora gözükmeye lazım ama, akşam vakti kasabaya kim gidecek, zor kendine geldi yavrucağ."

Hasan'ın içi dolup dolup taşıtı. Okuyup köyüne doktor olarak gelmeyi ne kadar istedi o an çaresiz

başını öne eğip az sonrada mektubu bitirip zarfa koydu. Anası yatmaya gidince kitabını okumaya başladı. Kitap okudukça, okuma isteği dahada alevleniyordu. Hayattaki tek isteği tahsil görmektir. Ama bunun imkansız olduğunda biliyor, çaresiz içine atıyordu kederini.

Ondört gün sonra abisinin yolladığı kitaplar geldi. Hemen yaptığı kitaplığa yerleştirdi bir bir. Hepsini biran önce okumak istiyordu. Hasan ilkokul mezunuydu ama okuduğu kitaplar sayesinde aydın düşünebilen, bu özelliğiyle de etrafındakilerden övgü toplayan, toplum içinde dikkat çeken biri haline gelmişti. Davranışları bile seviyeliydi.

Aradan iki yıl geçmiş, abisinin gönderdiği kitaplarla elliye yakın kitabı olmuştu. Bundan altı ay sonrada abisi, birdaha gitmemek üzere köye döndü. Biriki ay içinde de evlendi. Abisi büyüğü olmasına karşın Hasan'ın görüşünü almadan ailevi bir karar vermezdi. Evlenirken'de Hasan'ın çok büyük desteğini ve yardımını gördü.

Elif'in öğretmeninin tayini çıkmış ve dolaşırken Hasan'a bir yığın kitap hediye etmişti.

Hasan gece gündüz okuyup, ufkunu genişletirken anasının ısrarı üzerine Hatice Bacı'nın kızıyla nişanlandı. Lâkin düğünce yakın anasını kaybedince o üzüntüyle nişanıda düğünüde unutup kendini iyice kitaplara verdi. Yine her zamanki gibi sırdaşı, dert ortağı ve tek tesellisi kitaplardı.

Altı ay sonra abisi ısrar edince düğün yapılmasına karar verildi. Hasan evleneceği gün kendi kendine şu sözü verdi:

"Ben tahsilime devam edemedim ama, andolsun ki benim evlatlarım tahsilini görmüş, belirli bir seviyeye gelmiş insanlar olacaklar!.."

Sahidende öyle oldu. Varını yoğunu bir edip, iki oğlunuda okutarak, birinin öğretmen birinin ise doktor olmasını sağladı. Oğulları onun yapamadığını yapıp kendi köylerine hizmet vermeye gelerek, babalarının rızalarını aldılar. Bir zamanların çobanlık yapan Hasan'ı bugün köyün en sözü geçen, en itibar gören, Hasan Ağasıydı artık.

Oğulları Hasan Ağa'ya ufakta olsa, kulübe şeklinde bir kütüphane yaptılar. Böylelikle babalarının, içindeki okuma isteğini yerine getirmesine katkıda bulunmak istiyorlardı. Oğullarının yaptığı bu kütüphane den bir an olsun

ayrılmıyordu. Her an birşeyler öğrenmek, yeni yeni ufuklara açılmak arzusu bir türlü dinmiyordu içinde. Köyün okumaya istekli olupta imkan bulamayan çocuklarına elinden gelen yardımı yapmaktanda geri durmuyordu.

Bir gece nasıl oldu anlaşılmadı ama, Hasan Ağa'nın kütüphanesi alev alıp yanmaya başladı. Geç farkedildiği içinde kurtarma şansı oldukça azdı. Fakat kimse Hasan Ağa'nın kitaplarını kurtarmak için içeri dalmasına engel olamadı. Oğullarını ve köy sakinlerinin korku dolu bakışları altında kütüphane olduğu gibi yandı. Hasan Ağa ise kurtarılamadı. Bütün köy yasa boğuldu.

Hasan Ağa toprağa verilirken tüm köy halkı saygı ve hürmetkârca hazır bulundular. Aydın bir insan; köyüne pırıl pırıl, tahsilini görüp hizmet vermeye gelmiş, kültürlü iki genç kazandırarak ve kitapları uğruna canını hiçe sayarak ayrılıyordu aralarından. Anısına kitaplarıyla beraber yandığı yere bir anıt ve daha büyük bir kütüphane yapıp onun ismi verildi. Okumaya ve kitaplara kendini bu denli adanmış bir insan olarak Selviler köyüne olduğu gibi namını duyan herkesede örnek oldu ve gıpta ile anıldı. Kimileri onun için şunları söylemekten kendini alamadı:

"Tam ona layık bir ölüm olmuş doğrusu. Başka türlü ayrılıysaydı bu yaşamdan gözü açık giderdi. Hayata gözlerini kitaplarıyla beraber kapadı..."

KENDİMİZ İÇİN...

Mustafa ÜNAL*

Dünya üzerinde yaşayan insanlar olarak, herbirimiz mutlu olmak en büyük başarıya ulaşmak; sadece kendimizi değil, çevremizdekileri de memnun edecek bir hayata kavuşmak için dünya üzerinde üretilen bilgilerden faydalanmak, yüzyılların araştırma ve denemelerinin sonucunda ortaya çıkan, ahlak sistemlerini de yaşamak, zorundayız.

Günümüzde bilgi alanlarında hızlı bir gelişme, süratli bir bilgi üretiminin olması dünya üzerinde uygulanan eğitim sistemlerini de aciz bıraktığı bir gerçektir. Bu hızlı gelişmeler karşısında eğitim sistemleri yaz-boz tahtası haline dönmektedir. Bizler bu eğitim sistemlerinden mezun olan öğrenciler olarak hayata hazırlıksız yakalanmaktayız. Hayat şartlarının devamlı değişmesi, alınan eğitimdeki noksanlıklar hepimizi maddi ve manevi başarısızlığa iten etkenler olmaktadır.

Mutlu bir gelecek, maddi ve manevi kendini ilerletmek isteyen şahsiyetini olgunlaştırmak isteyenler, ahlakını ve eğitimi yükseltmek için çabalayanların olacaktır. Bu zaman durulacak zaman değildir. Mükemmele daha mükemmele ulaşma zamanıdır. Çünkü sosyal ve ekonomik rahatlık, güzel ahlaklı, iyi yetişmiş insanların olmuştur, olacaktır.

Kendini maddi ve manevi ilerletmek isteyenler, şahsiyetini olgunlaştırmak isteyenler, ahlakını ve eğitimi yükseltmek isteyenler, Hak ile okumak, okuyacağını iyi seçmek ve anlamak zorundadırlar. Okumaya başlamadan önce, herkesin kendini tanıması lazımdır. Bunun sonucunda zayıf ve kuvvetli yönlerini ortaya çıkaracak, kendisi hakkında bir durum saptaması yapmış olacaktır.

Kendisi hakkında durum saptaması yapan her fert, okuyacağı, öğreneceği bilgileri bulabilmesi, zamandan ve paradan tasarruf edebilmesi için bir kütüphaneye uğraması gerekmektedir. Kütüphaneye uğrayan, kütüphaneyi tanıyan bir kişi için kütüphane yaşanılacak, hayat bulunacak mutlu olunacak bir yerdir.

İnsan olarak ömrümüz şimdiye kadar üretilen bilgileri okumaya yetmeyeceğine göre, o zaman okuyacağımız kitapları seçmek ve zamanımızı en iyi şekilde değerlendirmek zorundayız, kendi durumunu saptamış bir okuyucu olarak, seçtiğimiz kitap bizim, bilgilerimize yenilerini katıyor, görüş ve düşünce sahamızı genişletiyor, daha fazla okumaya sevk ediyor ise bilelim ki okuduğumuz kitap bizim için faydalı bir kitap, harcadığımız zaman da boşa gitmeyen bir zaman olmuştur.

Makamınız, mevkiniz ne olursa olsun, ister fakir isterse zengin olalım, düşünen varlık olarak herşeyden önce insanız, ve insan olarak toplum içinde hayatımızı devam ettirmek için sosyal ilişkilere girmek zorundayız. Bu ilişkilerde başarılı olabilmek için sağlam bir şahsiyet, güzel bir ahlak ve geniş bir kültür birikimi ile olabilmektedir. Bu sayede herkesle kolay anlaşır uyularak faydalı ilişkiler kurabilir. Bunun içinde devamlı okumak, bizden daha bilgili kültürlü, olgun insanlarla ilişkilerimizi geliştirmek onların sohbetlerine katılmak bize büyük fayda sağlayacaktır. Çünkü günümüzde bilgi taşıyıcıları insanlardır. Bu nedenle iyi, doğru, sağlam şahsiyetli, güzel ahlaklı iyi yetişmiş insanlarla münasebetlerde bulunmak bin tane değerli kitabın bize vereceği bilgilerden daha faydalı olacaktır. İşte iyi insanları iyi yetişmiş insanları bulabileceğiniz yerlerde yine kütüphanelerdir.

Yükselmek ve önemli mevkilere gelmek istiyorsak, işimizden daha fazla fayda ve kazanç bekliyorsak, kendimizi devamlı yenileyerek çağa uymak zorundayız, insan olarak her yönümüzü geliştirmek durumundayız, çünkü günümüzde hiç bir şey tek başına olmuyor, beraber, ortak çalışma ve düşünme ile oluyor. Durum bu olunca, insanlarla ilişkiler maddi ve manevi faaliyetler zorunlu hale geliyor.

Kendimize bakıp zeka ve bilgilerimizde yada karakterimizde bir eksiklik hissediyorsak, bu eksikliğimizi gidermek için kütüphaneye uğrayıp gerekli eserleri almamız, bizde bulunan eksiklikleri giderebilecek kişilerle muhatap olmamız ve o şahsiyetleri örnek almamız gerekmektedir. onu da kabul etmek gerekir ki insanın kendi kendini tanıması kolay bir iş değildir. İşte insanın kendine analiz uygularken, çevresinden gelen tepkileri de değerlendirmek durumundadır. Bilgi, şahsiyet ve ahlak itibarıyla hangi yönümüz eksik olursa olsun okuma yoluyla gidermek mümkündür. Bilmiş olalım ki, okumak yaşamak, geliştirmektir.

Demek oluyor ki, hayatta başarı sağlayabilmek için ilk önce kendimizi tanımaya ihtiyacımız vardır. Kendimizi tanımayı öğrenmek ve ilerletmek için temel gıdayı teşkil eden okumayı yapmak, gıdayı alacağımız kütüphanelere gitmek, bizi başarıya götürecektir. Aksi taktirde, okumuyorsak okuduğumuz şeyler bize fayda vermiyorsa hayatta başarısız ve mutsuz olacağımız kesindir. Haydi kendimiz için şimdiden başlayalım okumaya, gidelim bir kütüphaneye...

BİR SEÇİM ÖNCESİ ANISI

İlhan ÖZALP*

1957'de ünlü ressam Çallı İbrahim'in memleketinde öğretilirdim. Aynı okulda çalışan candan arkadaşım Mustafa SAVRAN, ÇAL'ın Bekilli bucağındandı. Bekilli kasabasının yerli ailelerindendi. Oranın mahallelerinden birinin sandık kuruluna başkanlık etmesi gerekiyordu. Epey endişeliydi. Sebebini şöyle açıklamıştı:

-Bizim aile C.H.P sini tutar. Hemşeriler, beni de o partiden sayarlar. Tarafsız iş göreceğime inanmazlar. Bekilli'de, her seçim, çok olaylı geçmiştir. Yaralamalar hatta cinayetler olur. Bu kez de olacaktır.

Seçim öncesinde Bekilli'ye gidip Mustafa Bey'le yarenlik ettim. Önünde otobüs duran kahveye bitişik yaya kaldırımında bir grup köylü sohbet ediyordu. Aralarında gür ve kır saçlı, iri yarı bir adam vardı. Kasabanın D.P. başkanıymış. O, "Vurun" deyince genç partililer vururlar, "Durun" deyince dururlarmış.

Arkadaşım C.H.P. başkanı ağırbaşlı adamdır. Bu ise heyecanlıdır. Ne çıkarsa bu adamın başının altından çıkar! deyip ayrıldı. Otobüsün dolmasını, kahve önündeki ağaç gölgesinde beklemeye başladım. D.P. başkanı, sandalyesini alıp yanıma geldi. "Kimsin? Buraya hangi partinin propagandasını yapmaya geldin?" dedi. "Öğretmen olacaksın da C.H.P. yi tutmayacaksın! Buna imkân mı var! Haydi inanmış olayım tarafsızlığına... Sen bana söyle bakalım bizim memlekete demokrasi gelecek mi, gelececek mi?" sorusunu sordu. "Gelmesine gelecek ama ya İngilizlere geldiği gibi ucuza gelecek, ya da Fransızlara geldiği gibi çok pahalıya gelecek!" yanıtını verdim. Tafsilatlı açıklama istedi. İngiltere ve Fransa tarihinden bilgiler aktardım. Serinkanlı İngilizlerin partililiği

bir düşünce işi, heyecanlı Fransızların bir heyecan işi saydıklarını ileri sürdüm. Demokrasiye geçerken İngiltere'de çok az sayıda, Fransa'daysa binlerce kişinin öldürüldüğünü anlattım. Bizim, Fransızlar gibi değil, İngilizler gibi davranmamızın kamu yararına olacağını telkin ettim. Adam, "Beni düşündürdün hoca!.." deyip ikramladı ve uğurladı.

Seçim ertesinde Bekilli'den dönen Mustafa Savran, "Bizim orda bu seçim olaysız geçti. Kimsenin burnu kanamadı. Demokrat Parti bucak başkanı, C.H.P. lilere söymeye yeltenen gençleri azarlayıp susturdu. Ne yaptın sen adama yahu? deyince anlattıklarımı aktardım. Arkadaş, çok sevap kazandığımı bildirerek teşekkür etti.

Demek ki halkımız aslında barışseverdir, sağduyuludur. Parti bağnazlığı, bağnaz kışkırtıcılığı etkisinde kalmazsa karakterinin gereği olan ağırbaşlılığı gösterir. Yeter ki yanıtulmasın.

OKUMAK ÖZGÜRLÜKTÜR.

ULUĞ TURANLIOĞLUN'DAN

KIRKPINAR'DA EDİRNE

İşte Çayır, hodri meydan,
Çık ortaya ey pehlivan.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Vur bre davulcu, haydi vur,
Sesini cihana duyur.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Kaldır davulcu yukarı,
Vur, çınlat şu ufukları.
Kırkpınar'da Edirne'de

Divan durmuş sağın-solun,
Vur ko çatlasın davulun.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Kispetini ger pehlivan,
Hasmı yere ser pehlivan.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Kapışmalar yaman olur,
Er meydanı duman olur.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Güreşler kıran kırana,
Meydan döner bir harmana.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Şu görkemli pehlivanlar,
Gerçek birer arslan onlar.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Yavuz kişi er pehlivan,
Muradına er pehlivan.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Destesi var, ortası var,
Kasırgadır pehlivanlar.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Görünümler şahanedir.
Güreşler hep merdanedir.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Pehlivanlar dizi dizi,
Coştururlar hepimizi.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Birer heykel her pehlivan,
Ses kesilir bütün meydan.
Kırkpınar'da Edirne'de.

Her engeli aş pehlivan,
Adın olsun başpehlivan.
Kırkpınar'da Edirne'de

VE DE:
"Sabah oldu uyansana,
Gül yastığa dayansana."
Kırkpınar'da Edirne'de.

"Edirne Köprüsü taştan,
Sen çıkardın beni baştan."
Kırkpınar'da Edirne'de

GENÇLİK KÖŞESİ

KARASABANDAN TETRİSE

Necdet TEZCAN *

Kotrayı yıllar sonra uzaktan görmüş bir geçmişin karabasan kuşağındandır benim yaşımdakiler. Çiftçilik ve esnaflık mesleklerinin en yaygın olduğu dönemlerde girdik bülüğ çağına bizler. Çırak çoban olarak doğmamıştık ama zaman içinde yaşadığımız mıknaatıslı kazan bizi buralara doğru sürükledi hep. Yırtık ve sökükle giysilerle gezmenin, dolaşmanın çok ayıp olduğu zamanda yapak çorap ve kazaklarla yarına taşırdık zamanı. Bunları da nine-lerimiz, annelerimiz, ablalarımız örerdi de bitmelerini aylarca beklerdik. Bazan bu yıl örülmeye başlanan kazak, bir sonraki yıl biter, giyilirdi ancak...

Kömür ve kalorifer henüz lüks sayıldığı yıllar, tüten sobalar az boyamazdı yüzümüzü, gözümüzü. Az baca temizlemezdik. Kurumların o yanık kokusu üstümüze sinerdi de rahatsız olmazdık yine de.

Esnaf olmak çifçi olmaktan daha önemliydi. Zamanın genç kızları bile esnafı tercih ederlerdi. Futbol değil güreş vardı o zamanlar.

Bu kadar nostalji yeter sanırım.

Aslında daha çok uzatılabilir... Yalnızca o anıların silik ayrıntılarında yaşayanlar bunlar.

Birde şimdiki çocuklara ve daha çok da gençlere dönüyorum. Çırak çobanlık yapan kalmadı bir kez. Çırağın bile eğitimi var, okullar kalabalık ve bazı sorunları olsa da; okulsuz köy kalmadı bugün. Tarlaya gidin, çift süren, bahçesini belleyen... ise yok gibi. Üstelik bu işleri yapmak utanç verici onlarca.

Kız-Erkek ilişkileride normal boyutlarına doğru yol almış durumda. Görücü usulü ile evlenme çoktan kayıplara karıştı. Beşik kertmesinin esamesi bile okunmuyor. Şimdiki gençler bunlar da neymiş?... diye sorarlarsa şaşmamak gerek.

Boş zamanları şimdilerde daha değişik boş şeyler dolduruyor. Teknik şeyler dolduruyor. Teknik elimizi kolumuzu bağlayacak neredeyse. Tetrisler, mekanik oyunlar, TV... boş zamanları boşa harcamanın yeni alet ve edevatı sanki.

Çok açık giyinenler yok ama, başı bağlının sayısı giderek artıyor nedense. Bilim yuvalarında görülen bu insan manzaraları çağdaş olmanın köküne kibrit suyu ekiyor, sanki. Bunlara İran'a gidin, Humeyni'nin ruhu sizi karşılamaya hazır, diyesim geliyor da; diyemiyorum nedense.

İrticanın hortlayacağına ilişkin alametler görüyorum ufukta. Tek sevincim bunların azınlıkta kalması. Atatürkçü bir gençlik çarpıyor yüreğim... Yürek yürek çoğalıyorum. Atatürk'ün ilkeleri

ağacına yaslanıyorum sonra. Derin derin nefes alıp veriyorum Türkiye'ye, insanımı, bayrağıma.

Ey Türk Gençliği... diyorum yeniden . Ey Türk Gençliği.

KOTRAM

siğillerim.
özlemin kar taneleri
yüzümde
dudaklarım
utangaç şarkılar
uzak umutlara
kapılanmışım
kuraklığım
sen yağar

yıllarım
iş-eş-ev üçgeni
değirmen taşında
aşınır zaman
isyan ediyor şimdi geleceğe
yaralı kotram

Necdet Teczan

- 1- **MİMARŞİNAN VE SELİMİYE CAMİİ (II.Baskı)**
Yayına Hazırlayan:Ender BİLAR.
- 2- **ANNE MASALLARI (II.Baskı)**
Lindsay Mood.
Çev:Ender BİLAR.
- 3- **EDİRNE ÇARŞILARI VE YİTİRDİĞİMİZ TARİHİ ESERLER (Tükendi)**
Hazırlayanlar:Ender BİLAR.
Oral ONUR.
- 4- **EDİRNE İLİMİZİ TANIYALIM (Tükendi)**
Hazırlayan:İlhan ÖZALP
- 5- **NOTALARI İLE EDİRNE TÜRKÜLERİ**
Derleyen:Yrd.Doç.Dr.Ratip KAZANCIGİL.
- 6- **EDİRNE İMARETLERİ**
Yazan:Yrd.Doç.Dr.Ratip KAZANCIGİL.
- 7- **EDİRNE MAHALLELERİ TARİHÇESİ.**
(1529 - 1990)
Yazan:Yrd.Doç.Dr.Ratip KAZANCIGİL.
- 8- **ALMANYA KÜTÜPHANELERİNDEKİ İNCELEMELERİM.**
Yazan:Ender BİLAR.
- 9- **EDİRNE HELVA SOHBETLERİ VE KIŞ GECESİ EĞLENCELERİ.**
Yazan:Yrd.Doç.Dr.Ratip KAZANCIGİL.
- 10- **ATATÜRK ÇOCUKLARINA ŞİİRLER.**
Yazan:Uluğ TURANLIOĞLU.
- 11- **UĞUR MUMCU / ATATÜRKÇÜLÜK**
Yazan: Süreyya ERYAŞAR
- 12- **Kitap,Kütüphane ve Okuma ile ilgili ÖYKÜLER**
Yayına Haz: Ender BİLAR
- 13- **KARAYA VURAN MARTI ÇIĞLIKLARI**
Yazan: Necdet TEZCAN
- 14- **SULTAN II. BAYEZİD KÜLLİYESİ**
Yazan: Dr.Ratip KAZANCIGİL
- 15- **EDİRNE REHNÜMASI**
(Edirne Şehir Klavuzu)
Yazan: Dr.Rıfat OSMAN
Çev: Dr.Ratip KAZANCIGİL

Not: Ödemeli Gönderilir.

İsteme Adresi
Türk Kütüphaneciler Derneği Edirne
Şubesi Başkanlığı

22030 / EDİRNE
Tel: 0-284-2255501